

USP

Український соціологічний портал

<https://usp-ltd.org/>

Стан суспільних настроїв у Росії:

Вплив паливної кризи
та
ставлення до зусиль російської влади

Жовтень 2025 рік

Обсяг вибірки: 2000 респондентів

Вибірка **репрезентативна** за віком, статтю, типом населеного пункту, регіону російської федерації (в міжнародно визнаних межах).

Теоретична похибка (при довірчій імовірності 95% і відповідях, близьких до 50%, без врахування дизайн-ефекту): 2,2%

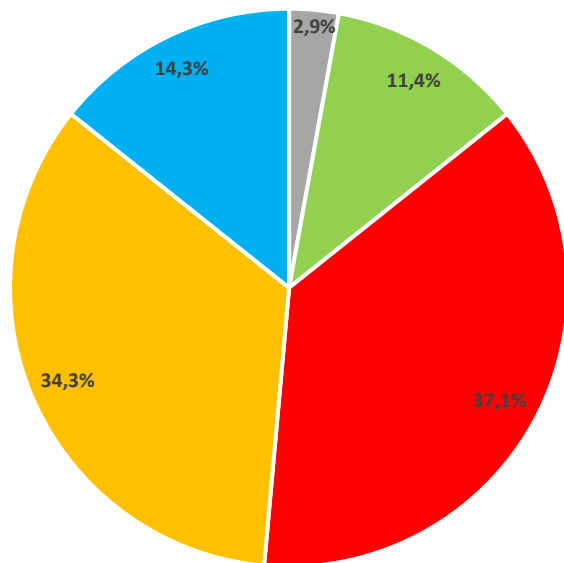
Особливості опитування: опитування було замасковане під класичне маркетингове дослідження, де лише невеликий блок запитань був присвячений тематиці паливної кризи та ставленню до російської влади.

Дата проведення: з 21 по 31 жовтня 2025 року

Метод збору первинної інформації: класичне телефонне опитування (CATI).

Важливо також зауважити, що значна частина респондентів (понад 80%) почавши відповідати на маркетингові запитання, кидала заповнювати анкету під час перших трьох запитань на суспільно-політичну тематику. На нашу думку це свідчить про страх росіян ділитись власною думкою щодо поточних подій через можливі репресії.

Які настрої зараз переважають серед ваших близьких і знайомих?

- Оптимізм і впевненість
- Спокій, без змін
- Тривога
- Песимізм і байдужість
- Важко відповісти

Переважають тривожні (37,1%) та песимістичні (34,3%) настрої, що свідчить про глибоку емоційну втому та втрату орієнтирів у суспільстві. Росіяни також відчують невизначеність (14,3%), що негативно впливає на сприйняття майбутнього, підриває довіру до влади й відчуття контролю над власним життям.

Оптимізм (2,9%) і спокій (11,4%) лишаються маргінальними станами, характерними радше для тих, хто пристосувався до війни або уникає обговорень політики.

Сукупність тривоги й байдужості формує атмосферу безнадії, де навіть пасивність стає формою психологічного захисту.

Як Ви оцінюєте стан справ у країні?

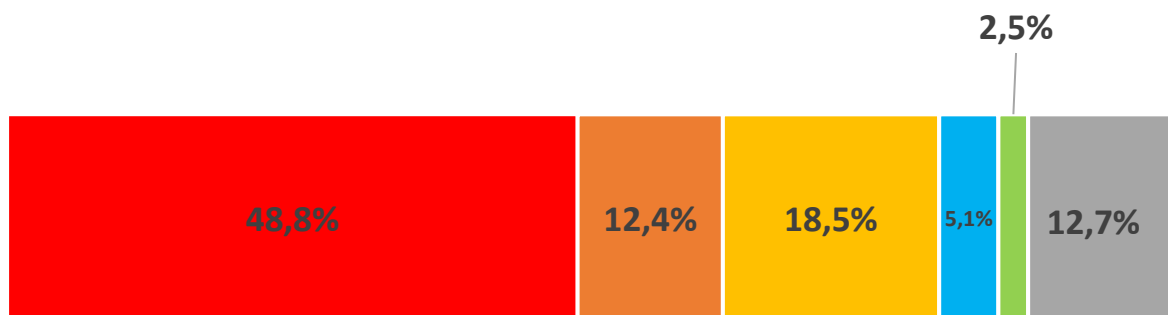

- Розвиваються в правильному напрямку
- Розвиваються скоріше в правильному напрямку
- Розвиваються скоріше не в правильному напрямку
- Розвиваються не в правильному напрямку
- Важко відповісти

Ставлення росіян до ситуації в країні переважно негативне: більшість вважає, що розвиток іде у хибному напрямку (не в правильному 44,9% та скоріше не в правильному 33,7%). Це свідчить про розчарування в державній політиці та відчуття застою, попри офіційний оптимістичний наратив.

Недовіра до влади й економічна невизначеність підсилюють скепсис, а слабка підтримка тези про «правильний напрямок» показує втрату мобілізаційного ефекту пропаганди. Люди бачать погіршення якості життя й не вірять у позитивні зміни найближчим часом.

Що, на ваш погляд, є головною причиною паливної кризи?

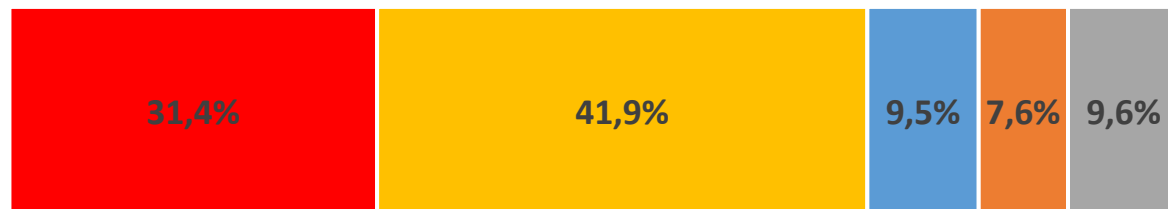

- Війна проти України та удари по НПЗ
- Неефективність і корупція влади
- Міжнародні санкції
- Помилки в логістиці та виробництві
- Інше
- Важко відповісти

Респонденти насамперед пов'язують дефіцит пального з війною та ударами по нафтопереробці (48,8%), що означає визнання прямої ціни агресії для власного добробуту. Водночас помітна частка (18,5%) покладає відповідальність на санкції й, що важливіше, на неефективність влади (12,4%) — з'являється внутрішній адресат провини.

Логістичні «збої» сприймаються радше як наслідок, а не причина. Частка тих, хто не визначився (12,7%) вказує на інформаційний «туман». Сукупно це підживлює очікування стрибків цін, локальні обмеження продажів і недовіру до рішень уряду.

За останні 30 днів як часто ви чули про інциденти, пов'язані з ударами дронів на нафтопереробних підприємствах?

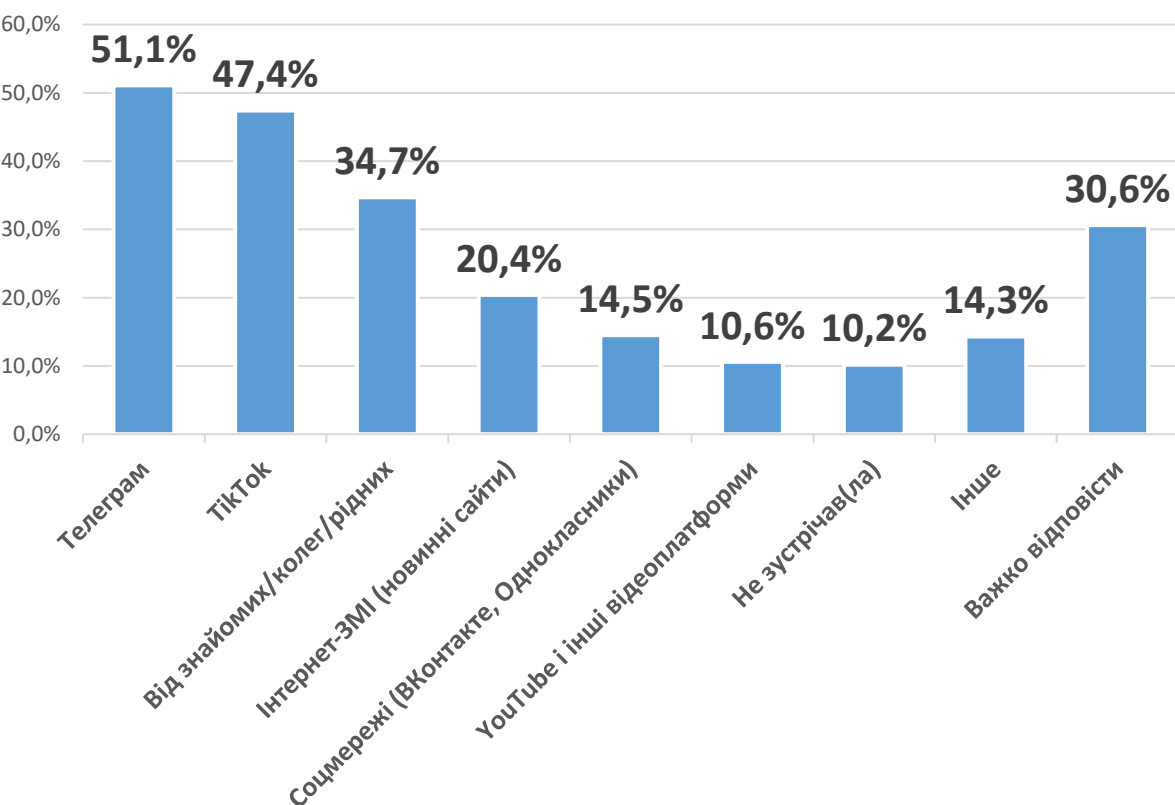
- Постійно про це чую
- Чую час від часу
- Вкрай рідко
- Не розумію, про що йдеться
- Важко відповісти

Більшість росіян регулярно (постійно 31,4% та час від часу 41,9%) чує про удари дронів по нафтопереробних підприємствах, що свідчить про неможливість приховати наслідки війни навіть у межах контрольованого інформаційного простору.

Таке постійне інформування формує тло тривоги й поступово руйнує уявлення про «далеку» війну.

Разом із тим, частина респондентів демонструє нерозуміння (7,6%) або уникання теми (9,6%), що може бути проявом інформаційної втоми чи свідомого витіснення. Це зміцнює відчуття нестабільності та підриває довіру до офіційних джерел.

Де ви зазвичай бачите такі повідомлення? (можна кілька варіантів)

Інформаційний ландшафт росіян дедалі більше формується неконтрольованими майданчиками — передусім Telegram (51,1%) і TikTok (47,4%).

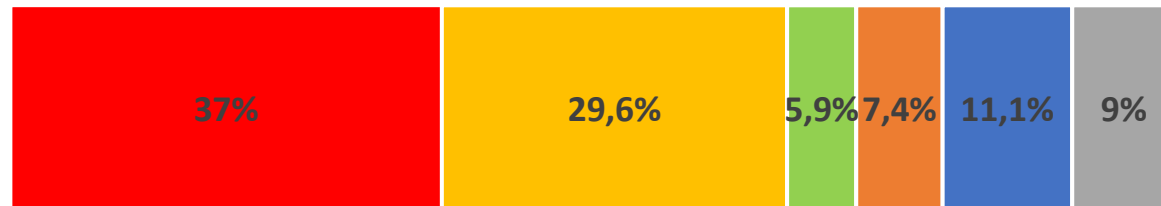
Саме там люди дізнаються про удари по НПЗ, оминаючи державні ЗМІ.

Це з одного боку вказує на ерозію монополії офіційної пропаганди й зміщення споживання інформації з «горизонтальних» каналів. З іншого — пояснює зусилля російської влади заборонити будь-які витoki навіть відносно незалежної інформації.

Високий показник особистих джерел (родичі, знайомі отримали 34,7%) підсилює роль чуток і неофіційних версій.

Частка тих, хто не бачить подібних повідомлень (10,2%), демонструє сегмент населення, що свідомо уникає воєнної тематики або живе в інформаційному вакуумі.

Наскільки правдива інформація
про проблеми, викликані ударами
по НПЗ, яку повідомляють
російські власті?

- Від нас приховують більшість проблем
- Від нас приховують частину проблем
- Нам говорять правдиво і об'єктивно
- Нам трохи перебільшують проблеми
- Нам сильно перебільшують проблеми
- Важко відповісти

Те, що переважна частка опитаних переконана, що влада приховує більшість (37%) або частину (29,6%) проблем внаслідок ударів по НПЗ свідчить про кризу довіри до офіційних джерел.

Люди відчують розрив між власним досвідом і державними повідомленнями, тому схильні сприймати інформацію критично (вважають, що влада трохи перебільшує 7,4% та сильно перебільшує 11,1%) .

Навіть за умови цензури формується внутрішнє усвідомлення маніпуляцій. Меншість, яка вірить у «об'єктивність» (лише 5,9%), ймовірно, відтворює наративи пропаганди.

Загалом же настрої свідчать про зростання скепсису і втрату комунікаційного контролю влади.

Наскільки ви довіряєте офіційним повідомленням про ситуацію з паливом?

- Повністю довіряю
- Скоріше довіряю
- Скоріше не довіряю
- Зовсім не довіряю
- Важко відповісти

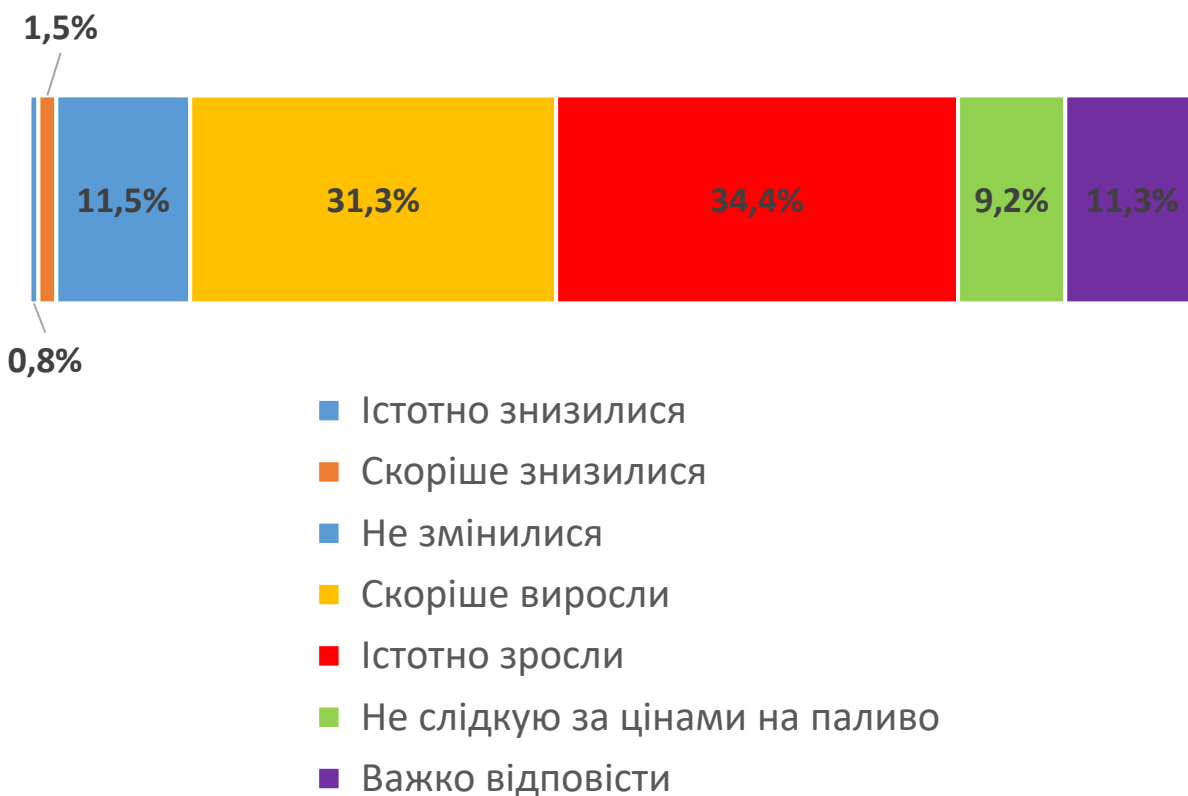
Недовіра до офіційних повідомлень про паливну ситуацію стала домінантною (зовсім не довіряють 34,5% та скоріше не довіряють 25,9%).

Це сигналізує про продовження руйнування інформаційної легітимності режиму.

Така недовіра не обов'язково перетворюється на протест, але створює ґрунт для цинізму й апатії.

Висока частка тих, хто «вагається» (18,9%), може свідчити про страх відкрито висловлювати скепсис або про втому від суперечливих версій, що циркулюють у медіапросторі.

За останні кілька місяців як змінилися ціни на паливо у вашому регіоні?

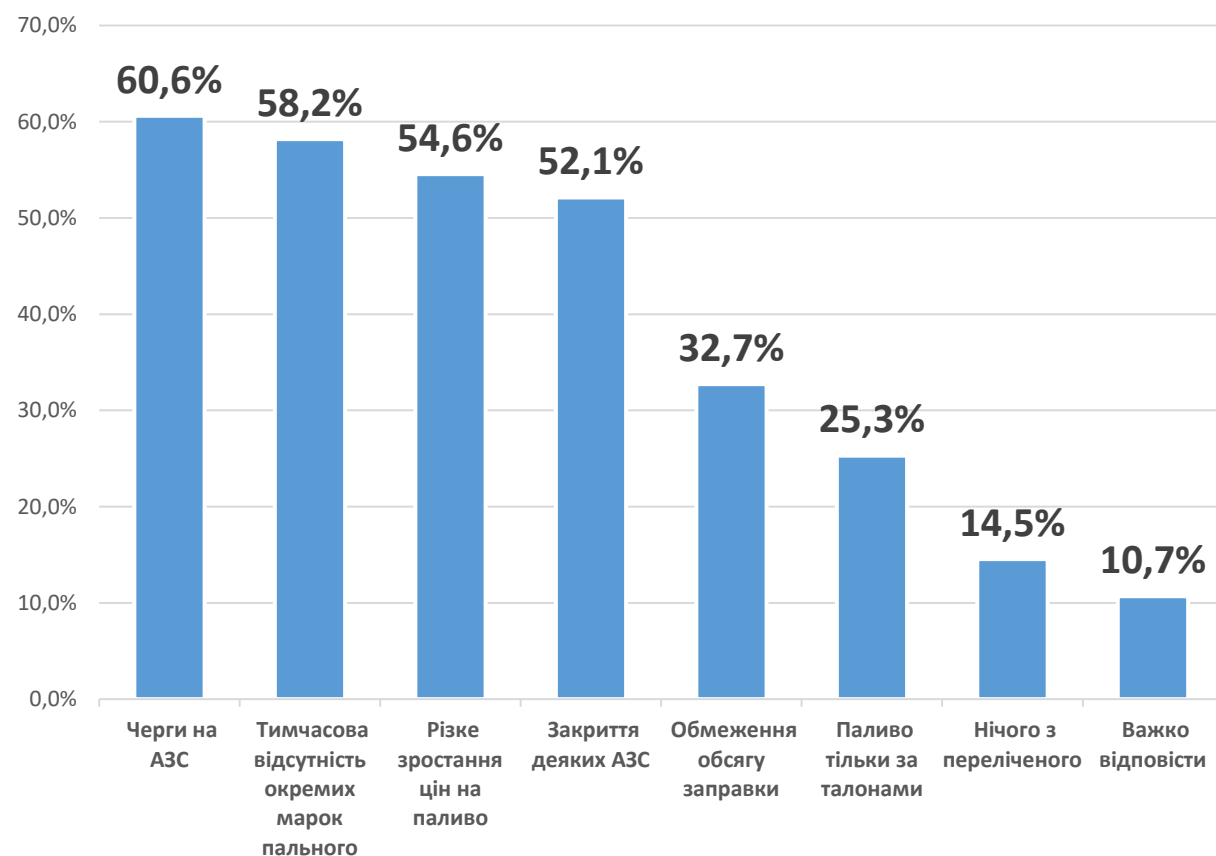
Більшість респондентів так чи інакше відчули зростання цін на паливо (вважають, що істотно зросли 34,4% та скоріше виросли 31,3%), що свідчить про відчутний економічний тиск на повсякденне життя.

Це підриває офіційні запевнення у «стабільності» та зміцнює переконання, що влада втратила контроль над ситуацією.

Такий реальний досвід практично неможливо нейтралізувати пропагандою.

Проглядається тенденція, що росіяни помічають, що війна безпосередньо вдарила по споживачеві, перетворюючись із шоу по телевізору на реальні побутові проблеми.

Які з цих ситуацій при купівлі пального були у вашому регіоні? (можна кілька варіантів)

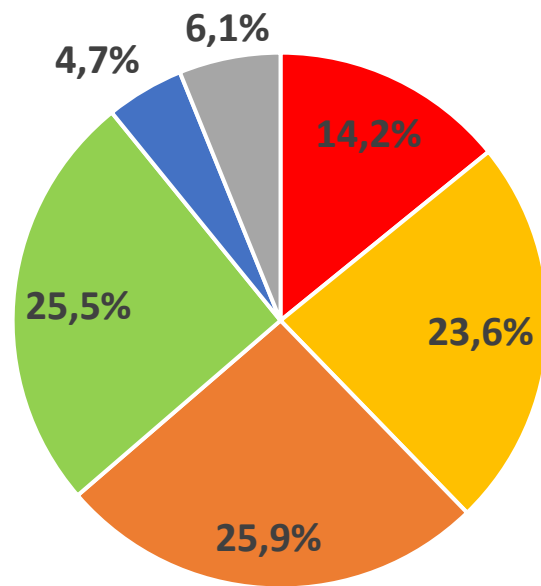

Поширеність перебоїв із паливом демонструє системний характер кризи: більшість росіян особисто стикалися з чергами (60,6%), дефіцитом (58,2%) або закриттям АЗС (52,1%).

Це підриває офіційні заяви про «локальні труднощі» й перетворює економічну проблему на соціальний досвід (обмеження обсягу заправки 32,7%, паливо тільки по талонах 25,3%). Відчуття нестачі формує атмосферу тривоги, провокує панічні закупівлі та посилює недовіру до влади.

Водночас частина населення, яка не зіткнулася з проблемами (14,5%) або відмовилась від відповіді (10,7%), може сприймати кризу як «чужу», що створює ефект регіональної фрагментації й різного рівня напруги в суспільстві.

Чи є дефіцит пального у вашому регіоні?

- Є сильний дефіцит на всі марки пального
- Є дефіцит на деякі марки пального
- Дефіцит є, але паливо дістати можна
- Для тих, у кого багато грошей, дефіциту немає
- Дефіциту немає для всіх
- Важко відповісти

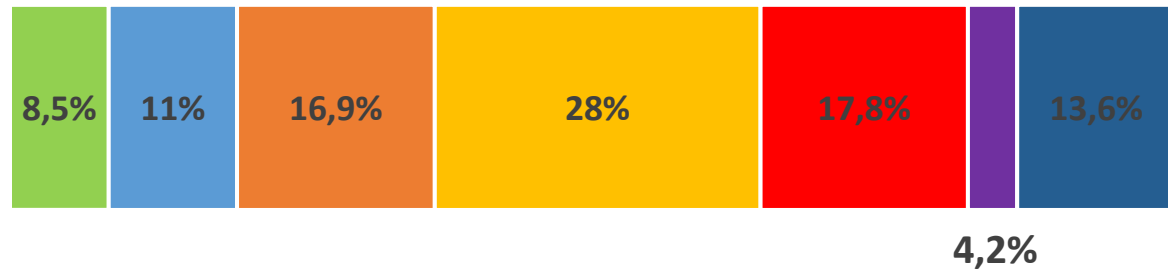
Більшість респондентів (всього 63,7%) визнають наявність дефіциту. Це перетворює проблему пального на елемент повсякдення.

Майже чверть зазначає, що «для тих, у кого є гроші, дефіциту немає» (25,5%). Це вияв розколу у російському суспільстві, спричиненого явною для росіян соціальною нерівністю.

Також можна говорити про дедалі більше несправедливості й роздратування, спрямованих не лише проти системи, але і проти заможних співгромадян.

Лише незначна меншість (4,7%) заперечує наявність проблем, що підтверджує реальність паливної кризи навіть попри офіційні спроби її применшити.

Наскільки сильно зміна ситуації з паливом вплинула на ваші поїздки та плани?

- Ніяк
- Помітно
- Дуже сильно
- Важко відповісти
- Мінімально
- Сильно
- Не розумію, про що йдеться

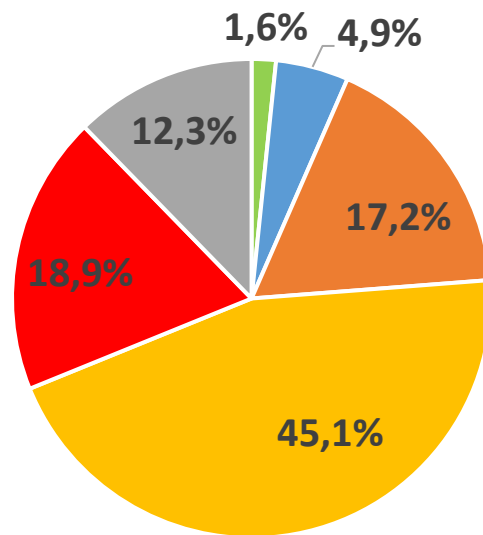
Більшість опитаних відчули дуже сильний (17,8%), сильний (28%) або помітний (16,9%) вплив паливної кризи на своє життя, що свідчить про її реальний соціально-економічний масштаб.

Обмеження мобільності та необхідність переглядати щоденні маршрути чи плани створюють відчуття безсилля й невизначеності.

Це посилює і без того помітне емоційне виснаження, раніше зафіксоване в настроях населення.

Ті, хто заявляє про мінімальний (11%) або жодний (8,5%) вплив, ймовірно, належать до менш мобільних груп або мешканців «столиць», де намагаються утримати ситуацію «загального достатку» і відчуття «відсутності війни».

Наскільки сильні непрямі ефекти
від ситуації з паливом
(ціни/доставка/таксі тощо) у
вашому регіоні?

■ Їх немає

■ Ледь помітні

■ Помітні

■ Значні

■ Дуже значні

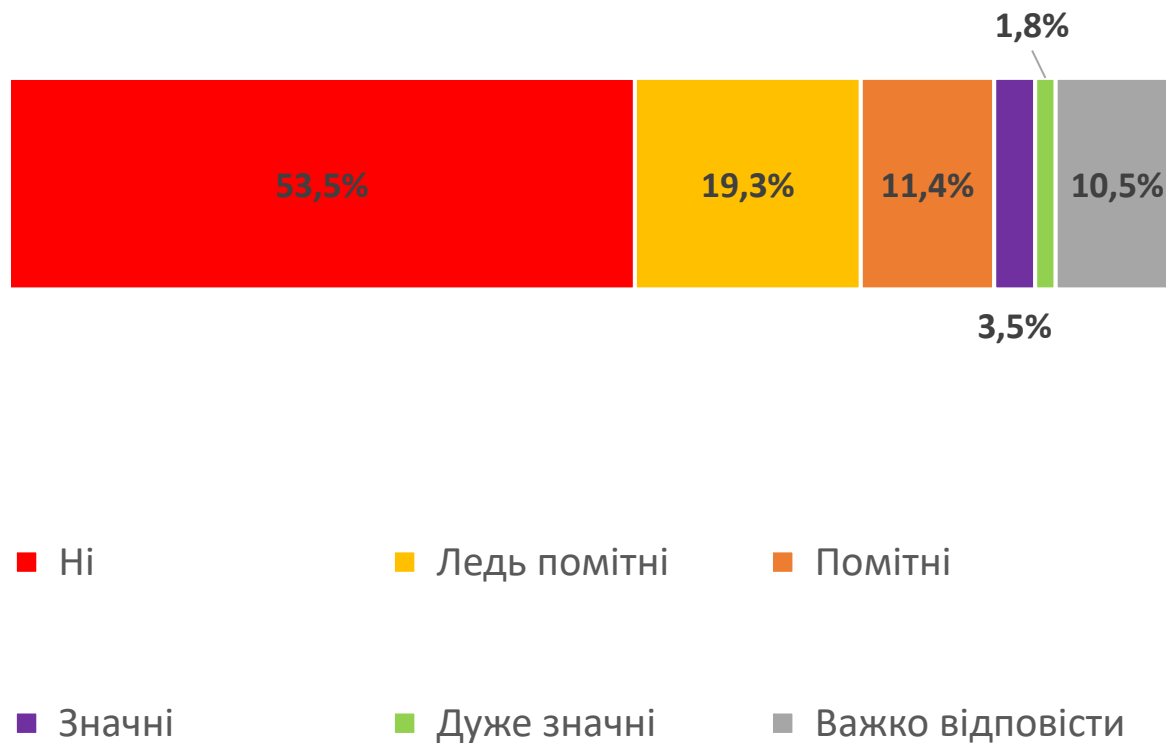
■ Важко відповісти

Більшість респондентів говорять про суттєві непрямі ефекти внаслідок паливної кризи на суміжні сфери (дуже значні 45,1%, значні 18,9% та помітні 17,2%).

Це також означає, що проблема перестала бути суто «енергетичною» і переросла в економічну хвилю, яка безпосередньо зачіпає кожного споживача.

Відчуття, що «все дорожчає», стає домінантним мотивом повсякденної свідомості, перетворюючи кризу на фактор довгострокового соціального невдоволення.

Чи вживала влада за останні 60 днів заходи для забезпечення доступності пального у вашому регіоні?

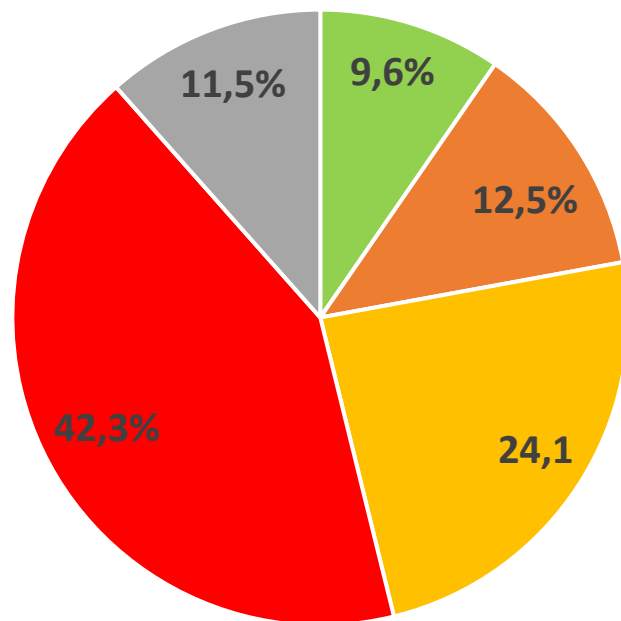
Понад половина опитаних росіян (53,5%) не помітила жодних дій влади, спрямованих на подолання паливної кризи, що демонструє глибоку управлінську пасивність і втрату комунікаційного контролю.

Тобто для більшості росіян, їх держава не виступає джерелом рішень, а радше уособлює бездіяльність і байдужість.

Навіть ледь помітні (19,3%), помітні (11,4%) та значні (3,5%) заходи фіксує лише незначна частка населення росії, що вказує на розрив між офіційними заявами та практичним досвідом громадян.

Це посилює переконання у неефективності вертикалі влади й підсилює загальний скепсис щодо її здатності стабілізувати ситуацію

Наскільки своєчасними були вжиті заходи?

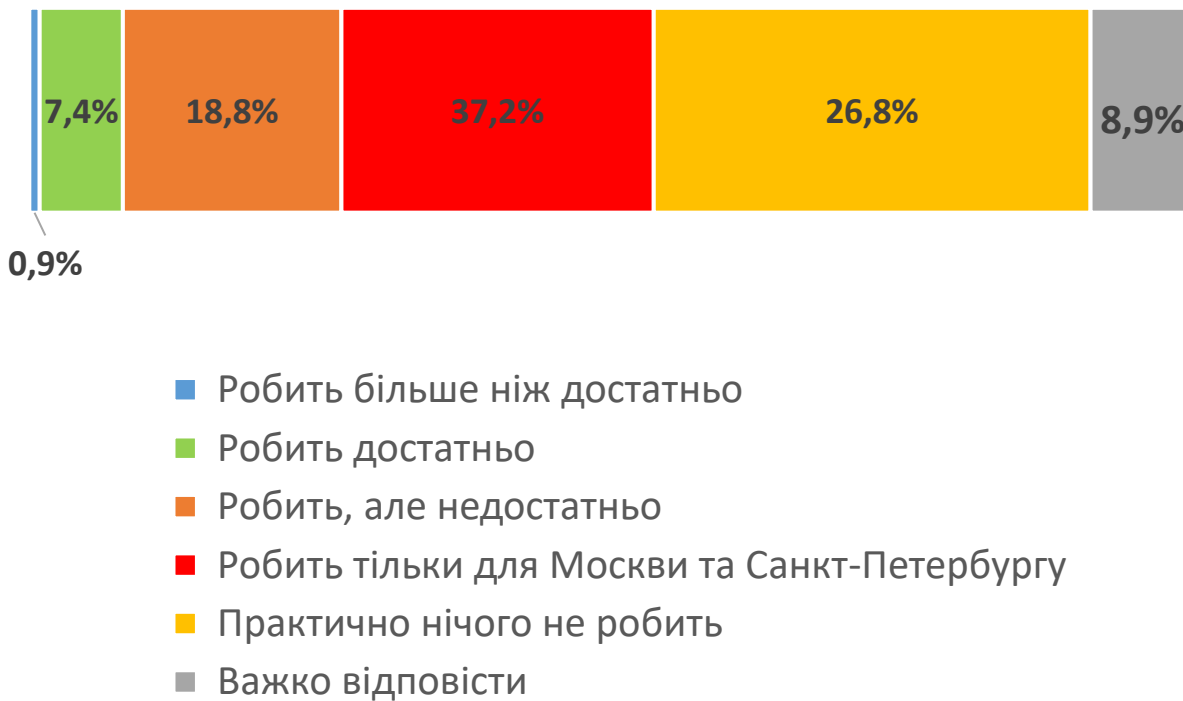
- Дуже своєчасні
- Сильно запізнілі
- Важко відповісти
- Дещо запізнілі
- Взагалі заходів не було

Навіть ті кроки, які російська влада й робила у відповідь на паливну кризу, сприймалися несвоєчасними (дещо запізнілі 12,5% та сильно запізнілі 24,1%) або формальними.

Домінування відповіді «заходів не було» (42,3%) демонструє не лише втрату довіри до влади, але і віри щодо управлінських спроможностей росії.

Тобто у суспільній свідомості росіян, їх влада лише констатує проблеми, але не розв'язує їх.

Наскільки, на вашу думку, влада робить достатньо для зменшення проблем, пов'язаних з нестачею пального?

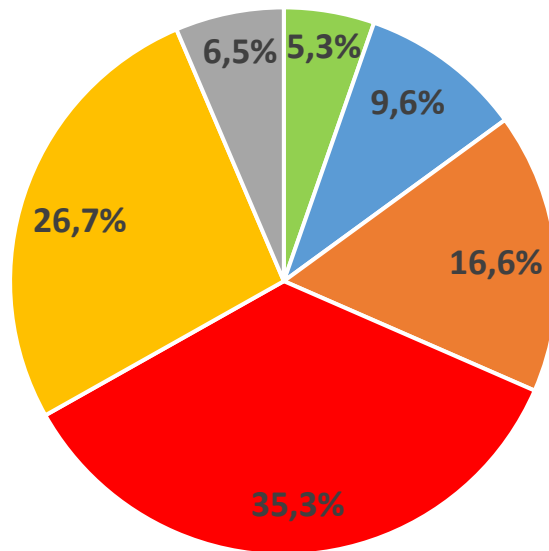

Переважна більшість респондентів переконана, що влада діє вибірково для «москвы и питера» (37,2%). Навіть мешканці цих «столиць» часто так вважають. Також значна частка респондентів вважає, що влада взагалі нічого не робить (26,8%) або робить, але недостатньо (18,8%) для подолання паливної кризи.

Ще одне підтвердження відчуття розколу між «центром» і «периферією».

Лише незначна частина вважає дії достатніми (7,4%) або більш, як достатніми (0,9%). Імовірно, через лояльність або інформаційну ізоляцію. Загалом відповіді демонструють втрату відчуття справедливості й рівного ставлення держави до своїх громадян.

Як ви вважаєте, чи зміниться ситуація з доступністю пального в найближчі 2–3 місяці?

- Істотно покращиться
- Залишиться без змін
- Істотно погіршиться
- Трохи покращиться
- Трохи погіршиться
- Важко відповісти

Песимізм щодо майбутнього паливного ринку в Росії переважає — більшість респондентів очікує подальшого погіршення ситуації (незначного — 35,3%, істотного — 26,7%), тоді як 16,6% вважають, що все залишиться без змін. Такі оцінки відображають втрату віри у здатність влади контролювати кризу.

Відсутність оптимізму свідчить про глибоку деморалізацію та руйнування довіри до державних прогнозів.

Для населення паливо стало індикатором системних проблем. Не лише невдалої війни, але і внутрішніх факторів: корупції та нерівності.

Результати опитування демонструють глибоку соціально-економічну кризу в російському суспільстві, спричинену війною та її внутрішніми наслідками. Переважають тривожні, песимістичні настрої й відчуття безнадії. Більшість росіян вважають, що країна рухається у неправильному напрямку. Паливна криза стала матеріальним доказом цієї деградації: вона безпосередньо торкнулася повсякденного життя: черги, дефіцит, подорожчання пального, зростання цін на транспорт і товари. Те, що колись сприймалось як «далека війна», тепер відчувається у власному гаманці.

Російська інформаційна сфера без централізованого контролю не може утримати «правильну думку» у своїх підданих. Інформація все одно просочується: через Telegram і TikTok, особистих знайомих тощо.

Тому понад дві третини респондентів переконані, що влада приховує реальний масштаб проблем, і більше 60% прямо не довіряють її повідомленням. Це свідчить про серйозну ерозію державної легітимності. Водночас більшість не бачить помітних дій влади для подолання кризи, а будь-які заходи сприймаються як запізнілі, неефективні або спрямовані лише на Москву та Санкт-Петербург.

Наслідком стає поєднання апатії, цинізму й регіонального відчуження. Люди сприймають ситуацію як несправедливу, коли «для тих, у кого є гроші, дефіциту немає», тоді як решта стикається з повсякденними труднощами. Брак довіри, зростання соціальної напруги та відчуття відсутності перспектив формують вибухонебезпечну суміш прихованого невдоволення і безсилля. Паливна криза перетворилася на символ загальної неефективності системи, у якій війна, корупція та байдужість влади злилися в єдину причину внутрішнього занепаду.

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

